

Direktiivilajien ja -luontotyyppien suojelutasoarviointi

Luonto- ja lintudirektiivien mukainen arviointi ja raportointi

Tämän dokumentin tarkoituksena on taustoittaa tiivistetysti, mitä luonto¹- ja lintudirektiivin² mukainen luontotyyppien ja lajien suojelutasojen ja kehityssuuntien arviointi ja raportointi tarkoittavat, ja miten nämä kytkeytyvät luonnon ennallistamisasetukseen³. Dokumentin pääpaino on luontotyyppien suojelutasoarvioinnin esittelyssä, koska direktiiviluontotyypit ovat erityisasemassa luonnon ennallistamisasetuksen artiklan 4 (ja artiklan 5) velvoitteissa luonnon tilan parantamisessa. Ennallistamisasetuksessa viitataan luontotyyppien ja direktiivilajien suojelutasoon, ja asetuksen tavoitteisiin on otettu kriittisiä osia suotuisan suojelutason arviointiin liittyvistä käsitteistä; luontotyypin suotuisa viiteala (favourable reference area FRA) ja luontotyypin hyvä tila. Täten suotuisan suojelutason ymmärtäminen selkeyttää asetuksen tavoitteiden ymmärtämistä.

Suotuisa suojelutaso

Suojelutaso (conservation status) ja **suotuisa suojelutaso** (favourable conservation status) ovat käsitteitä, jotka on määritelty luontodirektiivin artiklassa 1 (Liite 1). Suojelutaso tarkoittaa monien tekijöiden yhteisvaikutusta, joka vaikuttaa luontotyyppiin ja sen tyyppillisiin lajeihin ja joka voi vaikuttaa pitkällä aikavälillä luontotyypin luontaiseen levinneisyyteen, rakenteeseen ja toimintoihin kuin myös luontotyypin tyyppillisten lajien eloonjäämiseen.

Suotuisan suojelutason täytyminen vaatii usean eri tekijän saavuttamista. Luontotyypin suojelutaso katsotaan suotuisaksi jos 1) sen luontainen levinneisyysalue sekä esiintymisalueet ovat vakaita tai laajenemassa ja 2) luontotyypin rakenne ja toiminnot, jotka ovat tarpeen sen säilymiseksi pitkällä aikavälillä, ovat olemassa ja säilyvät ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa ja 3) myös luontotyyppien tyyppillisten lajien suojelutaso on suotuisa.

Suotuisa suojelutaso tarkoittaa siten tilannetta, jossa luontotyyppi menestyy niin laadullisesti kuin määrällisesti, ja luontotyyppillä on hyvät mahdollisuudet menestyä myös tulevaisuudessa. Suotuisan suojelutason tavoite on määritelty myönteisesti, kohti hyvää tilannetta. Suotuisalla suojelutasolla pyritään saavuttamaan paljon enemmän kuin sukupuuttojen välttäminen.

Luonto- ja lintudirektiivit ovat olleet voimassa Suomessa 30 vuoden ajan. Direktiivien yleinen tavoite on ennallistaa tai ylläpitää direktiivilajien ja -luontotyyppien suotuisa (hyvä) suojelutaso pitkällä aikavälillä. Direktiivit eivät kuitenkaan määritä aikataulua sille, mihin mennessä tavoite tulee saavuttaa. Käytännössä samoja tavoitteita edistävä luonnon ennallistamisasetus tuo tähän tavoitteeseen konkreettisen aikataulun ja tehostaa suojelutasa koskevien tavoitteiden saavuttamista (ennallistamisasetuksen artikla 4). Luontodirektiivin nojalla perustetulla Natura-verkostolla on tärkeä tehtävä myötävaikuttaa suotuisan suojelutason saavuttamiseen direktiivien tarkoittamille lajeille ja luontotyypeille, mutta käytännössä Natura-verkosto ei yksin riitä tavoitteen saavuttamiseen, koska merkittävä osa direktiivien liitteiden laji- ja luontotyyppiesiintymistä on verkoston ulkopuolella

Suojelutason arviointi ja raportointi on säännöllinen tehtävä

Luonnonsuojeludirektiivien velvoitteet koskevat Suomessa 68 luontotyyppiä ja miltei 400 lajia. Lajeista, noin 140 sisältyy luontodirektiivin liitteisiin (II, IV ja V) ja lisäksi lintudirektiivin mukaisia, Euroopassa luontaisesti

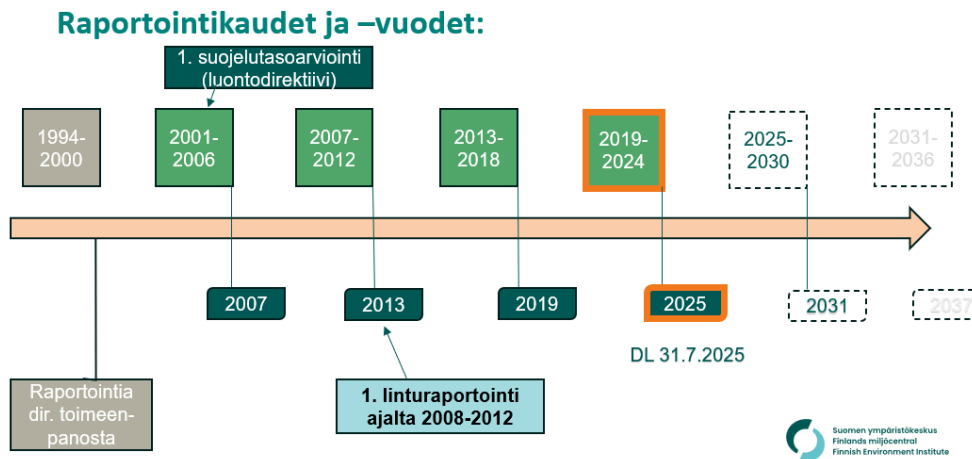
¹ [Direktiivi - 92/43 - EN - luontodirektiivi - EUR-Lex](#)

² Lintudirektiivin päivitys on vuodelta 2009, mutta se on alun perin vuodelta 1979. 2009 versio on ns. koodifioitu toisinto, johon ei ole tehty suojelutavoitteisiin liittyviä sisällöllisiä muutoksia 1979 versioon verrattuna [Direktiivi - 2009/147 - EN - lintudirektiivi - EUR-Lex](#)

³ [Regulation - EU - 2024/1991 - EN - EUR-Lex](#)

esiintyviä lintulajeja on noin 250. EU:n jäsenvaltioilla on velvollisuus arvioida ja raportoida joka kuudes vuosi Euroopan komissiolle lintulajien populaatioiden koot ja kehityssuunnat (lintudirektiivin artikla 12) sekä luontodirektiivin luontotyyppien ja lajien suojelutasot (luontodirektiivin artikla 17). Lajin esiintyminen direktiivien eri liitteessä ei vaikuta raportointivelvollisuuteen. Kuvan 1 aikajana osoittaa raportointien kulkua EU:ssa. Viimeisimmän raportointikauden 2019-2024 määräaika on 31.7.2025.

Kuva 1. Luonto- ja lintudirektiivin mukaiset raportointikaudet (aikajanan yläpuoli) ja -vuodet (aikajanan alapuoli).

Arviointityö ja raportointi tehdään noudattaen raportointiohjeita ja lomakkeita⁴, jotka Euroopan komissio ja EU:n jäsenmaat ovat yhteisesti hyväksyneet. Raportointilomakkeita ja ohjeita kehitetään raportointikausien välillä. Luonto- ja lintudirektiivien raportointiin liittyviä asioita käsitellään EU:n raportointityöryhmässä, joka kokoontuu yleensä kaksi kertaa vuodessa. Euroopan ympäristökeskus (EEA) ja sen alaisuudessa toimiva European Topic Centre on Biodiversity and Ecosystems (ETC-BE) ovat tärkeässä asemassa siinä, että tämä säännöllinen raportointitehtävä pystytään hoitamaan samanaikaisesti. EEA ja ETC-BE keräävät jäsenmaiden raportoiman tiedon, ylläpitävät siihen kehitettyä teknistä raportointijärjestelmää, arvioivat raportoidut tiedot, avustavat jäsenmaita ja valmistelevat kunkin raportointikauden lomakkeet ja ohjeet yhdessä komission ja jäsenmaiden kanssa. EEA ja ETC-BE valmistelevat myös EU-tason suojelutasoarviot lajeille ja luontotyypeille sen jälkeen, kun kaikki jäsenmaat ovat raportoineet tietonsa ja mahdolliset virheet korjattu.

Jäsenmaiden tuottamalla raportointitiedolla on tärkeä asema EU:n luonnonsuojelua koskevassa päätöksenteossa. Komissio käyttää jäsenmaiden raportoimia tietoa aktiivisesti, esimerkiksi kuuden vuoden välein julkaistavaan 'EU:n luonnon tila'-raporttiin⁵, EU:n biodiversiteettistrategioiden⁶ ja myös EU:n luonnon ennallistamisasetuksen valmisteluun ja toteutumisen arviointiin.

Luonto- ja lintudirektiivin erot ja yhtäläisyydet

Luonto- ja lintudirektiivien mukaisissa raportoinneissa on sekä yhtäläisyyksiä että eroa, vaikka raportointeja on harmonisoitu vuosien varrella (kuva 2). Luontodirektiivin osalta jäsenmaa arvioi suojelutason jokaiselle luontotyyppille ja lajille per luonnonmaantieteellinen tai merialue, mikä on merkittävä ero lintudirektiivin verrattuna. Sen lisäksi komissio teettää jäsenmaan tiedoista kullekin luontotyyppille ja lajille luonnonmaantieteelliset suojelutasoarviot (esimerkiksi boreaaliselle, alpiiniselle ja Itämeren alueelle). Lintudirektiivin mukainen arviointi on yksinkertaisempaa; jäsenmaa arvioi pesimä- ja talvehtien (osin myös

⁴ Euroopan ympäristökeskus ylläpitää referenssiportaaleja, joista löytyvät kaikki raportointiin liittyvät materiaalit (raportointilomakkeet, EU-ohjeet jne.) luontodirektiivin mukaiselle raportoinnille [Habitats Directive Art 17](#) ja lintudirektiivin mukaiselle raportoinnille [Birds Directive Art 12](#)

⁵ Viimeisin raportti on vuodelta 2020 <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/state-of-nature-in-the-eu-2020>

⁶ https://environment.ec.europa.eu/strategy/biodiversity-strategy-2030_en

läpimuuttavia lajeja) populaatioiden koot ja kehityssuunnat (trendit) koko maan alueelta, mutta komissio käyttää jäsenmaiden raportointitietoja ja teettää näiden pohjalta pesimälintulajien suojelutasoarviot EU:n alueelle⁷. Kehityssuunnat ovat tärkeässä asemassa kummankin direktiivin mukaisissa arvioinneissa.

Kuva 2. Luonto- ja lintudirektiivien mukaisten arviointien ja raportointien erot tiivistetysti.

Luontodirektiivi (artikla 17)	Lintudirektiivi (artikla 12)
<ul style="list-style-type: none"> • Kaikkien luontodirektiivin liitteissä olevien luontotyyppien (68) ja lajien (yli 140) suojelutasoarviointi • Arvioidaan erikseen borealiselta, alpiiniselta ja Itämeren alueelta • 4. arviointikerta (ajalta 2019-2024) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikkien Suomessa luonnonvaraisina esiintyvien lintulajien pesimä/talvehtivien populaatioiden koot ja lyhyen ja pitkän ajan trendit arvioidaan myös 6. vuoden välein • ei aluejakoa. Komissio teettää EU-tason suojelutasoarvioinnin • 3. arviointikerta (2019-2024)

Luontodirektiivi - suojelutasoarviointi

Luontodirektiivi edellyttää jäsenmailta asianmukaisia seurantajärjestelmiä, jotka tuottavat tietoa lajien ja luontotyyppien tilasta säännöllisten ja kattavien suojelutasoarviointien laatimiseen (luontodirektiivin artikla 11). Raportointilomakkeiden kentät on rakennettu niin, että niissä pyydyt tiedot kuvastavat pääasiallisia seurantatuloksia. Tiedot kehityssuunnista ovat arvioinneissa ratkaisevassa asemassa, sillä yleisesti ottaen hyvään suojelutasoon tarvitaan vakaa tai paraneva kehityssuunta.

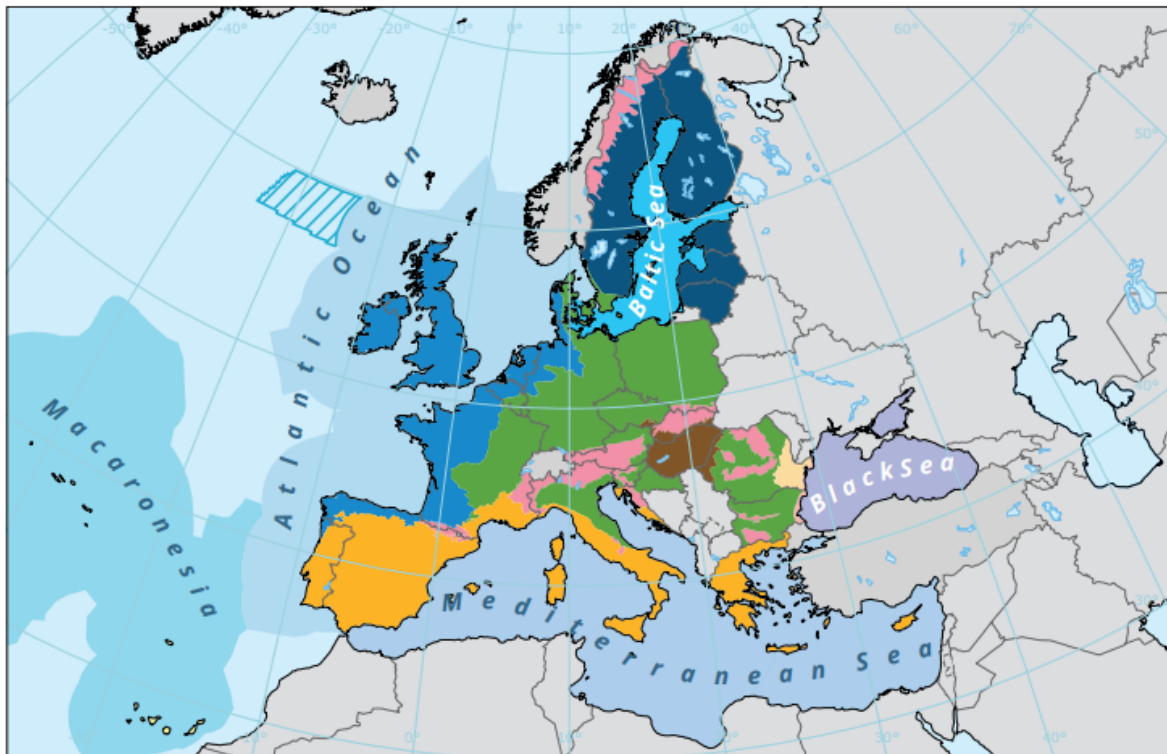
Luontodirektiivin mukainen suojelutasoarviointi jaotellaan EU:n alueella yhdeksän luonnonmaantieteellisen alueen mukaan, jotka on lueteltu luontodirektiivissä (artikla 1). Näiden lisäksi on otettu käyttöön viisi merialuetta, joiden raja-alue perustuu meripuitedirektiiviin (katso kuva 3). Jokaiselle luonnonmaantieteelliselle alueelle tai merialueelle, jossa luontotyyppi tai laji esiintyy, laaditaan erillinen raportti. Esimerkiksi luontotyyppi 9050 boreaalinen lehto (tai esimerkiksi metsäjänis) esiintyy sekä alpiinisella että borealisella luonnonmaantieteellisellä alueella, joten sille tehdään suojelutasoarviointi molemmille alueille.

Jäsenvaltioiden raportit kokoavat yhteen tietoa lajien ja luontotyyppien suojelutasosta ja kehityssuunnista kullakin luonnonmaantieteellisellä ja merialueella, mutta myös merkittävistä paineista ja uhista, suojelutoimenpiteistä, Natura 2000 -verkoston merkityksestä ja luontotyyppien ja lajien esiintymiskartat. Raportointilomakkeissa raportoidaan myös lyhyesti direktiivin täytäntöönpanosta kuten tärkeimmistä saavutuksista Natura-verkoston osalta ja liitteiden IV ja V lajeista⁸, mutta niitä ei käsitellä tässä dokumentissa.

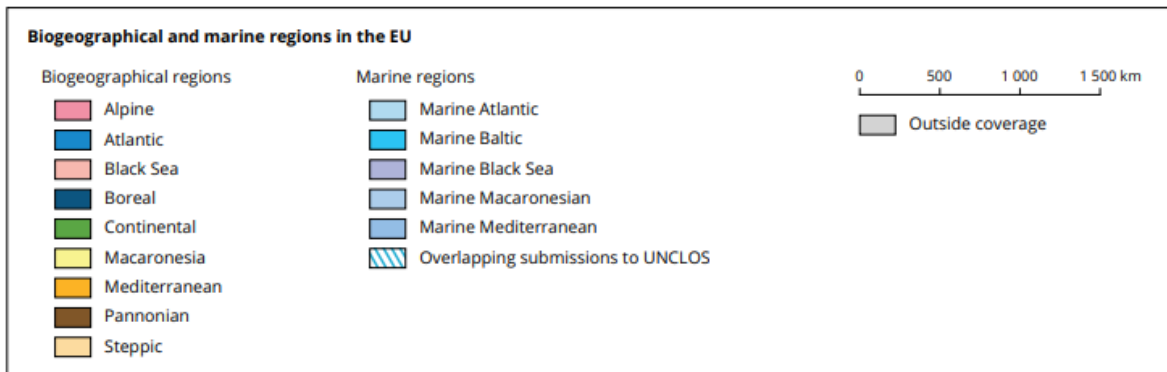
⁷ Suojelutaso-termiä ei tarkasti ottaen käytetä lintudirektiivissä, mutta komission teettämällä EU-tason arvioilla per lintulaji on vastaavuus luontodirektiivin suojelutasokategorioille 'suotuisa', 'epäsuotuisa-riittämätön' ja 'epäsuotuisa-huono' (Kuva 7).

⁸ tiukasti suojeltavat lajit ja lajit, joiden sääntelyä luontodirektiivi mahdollistaa

Kuva 3. Luontodirektiivin mukaisessa raportoinnissa noudatettavat luonnonmaantieteelliset alueet ja merialueet. Suomea koskevat alpiininen, boreaalinen ja Itämeren alue.

Reference data: ©ESRI

Note: For the marine regions, the boundaries are indicative only and do not imply any legal status.

Source: EEA and ETC/BD, May 2020.

Käytössä olevat suojelutasoluokat

Suojelutason luokkia on neljä. **Suotuisa eli hyvä** on tavoite kaikille luontotyypeille ja lajeille. Epäsuotuisa suojelutaso on jaettu kahteen luokkaan **epäsuotuisa-riittämätön** ja **epäsuotuisa-huono**. Sen lisäksi käytössä on luokka **tuntematon** (suojelutasoa ei pystytä päättelemään⁹). Yksinkertaistaen suojelutasoluokista voidaan käyttää myös luokitusta hyvä, heikko, huono ja tuntematon¹⁰. Suojelutasoluokkien tuloksia visualisoidaan käyttämällä liikennevalovärejä (katso kuva 4.).

⁹ Ennallistamisasetuksen johdanto (kohta 73) viittaa tuntemattomassa luokassa oleviin suojelutasoarviointeihin ja painottaa tarvetta tietoaaukkojen korjaamiseen ja panostamiseen seurantaan ja valvontaan, jotta voidaan tukea luotettavia ja tieteeseen perustuvia kansallisia ennallistamissuunnitelmia.

¹⁰ Näin on menetelty esim. EU:n luonnon tila -raportissa vuodelta 2020.

Kuva 4. Suojelutasoluokat ja suojelutason kehityssuunnat

Suojelutasoluokat		Suojelutason kehityssuunnat
Suotuisa	FV	+ / = / - / x
Epäsuotuisa - riittämätön	U1	+ / = / - / x
Epäsuotuisa - huono	U2	+ / = / - / x
Ei tiedossa	XX	

Kehityssuunnat: + paraneva, - heikentyvä, = vakaa, x ei tietoa

Kokonaisarvion kehityssuunta antaa tärkeää viestiä, mihin suuntaan suojelutaso on menossa

Esim. näin:

FV- suotuisa suojelutaso, mutta **tila heikkenee**

U1+ epäsuotuisa-riittämätön suojelutaso, mutta **positiivista kehitystä nähtävissä**

U2- epäsuotuisa-huono suojelutaso ja **heikkenee edelleen**

Suojelutasarvioinnin tulos ei kerro kaikkea

Luontodirektiivin suotuisan suojelutason määritelmästä ja arviointimenetelmästä johtuen, muutokset (liikahdukset) kokonaissuojelutasossa vaativat varsin suuria muutoksia yksittäisten osatekijöiden sisällä (osatekijät esitelty seuraavassa kappaleessa). Suojelutason muutokset esimerkiksi riittämättömästä suojelutasosta suotuisaan suojelutasoon eivät usein toteudu raportointikaudessa, vaikka oikeansuuntaisia toimia olisi edistetty yhden raportointikauden (eli kuuden vuoden) aikana. Suojelutason kehityssuunnan (qualifier) käyttö mahdollistaa kuitenkin vähäisempienkin muutosten kuvaamisen suojelutason kolmessa luokassa. Suojelutason kehityssuunnan luokat ovat **paraneva, heikentyvä, vakaa** tai **tuntematon**. Ne perustuvat käytännössä osatekijöiden lyhyenajan kehityssuuntaan. Jos yksittäisen osatekijän osalta on tapahtunut/tapahtuu kehitystä parempaan suuntaan, se voi näkyä kokonaissuojelutason paranevana kehityssuuntana. Esimerkiksi U1+ tai U2+, tarkoittaa tilannetta, jossa suojelutaso on edelleen epäsuotuisalla tasolla, mutta kehityssuunta on parantunut raportointikauden aikana.

Lähestymistapa suojelutasarviointiin

Suotuisan suojelutason määritelmässä (Liite 1) viitataan luontotyyppin luontaiseen levinneisyysalueeseen (range), esiintymisalaaan (area covered by habitat), luontotyyppin rakenteeseen ja toimintoihin (structure and functions) ja tulevaisuus (future). Nämä **neljä osatekijää** (parametriä) muodostavat suojelutasarvioinnin ja raportoinnin ytimen ja ovat osana EU-raportointilomaketta (taulukko 1 ja kuva 5). Vertailun vuoksi taulukossa 1 on myös lajien suojelutasarvioinnissa käytetyt neljä osatekijää. Suojelutasarviointi noudattaa lajeille vastaavaa logiikkaa.

Taulukko 1. Suojelutasarvioinnin osatekijät luontotyypeillä ja lajeilla.

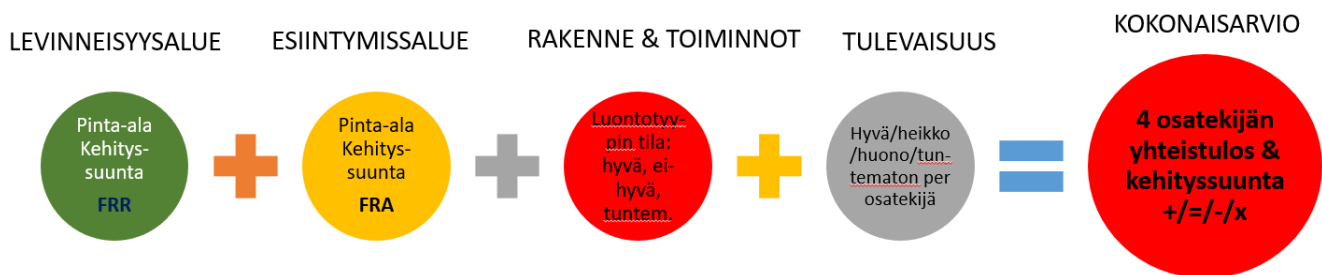
LUONTOTYYPIT - osatekijät suojelutason arvioimiseksi	LAJIT - osatekijät suojelutason arvioimiseksi
LEVINNEISYYSALUE	LEVINNEISYYSALUE
ESIINTYMISALUE	POPULAATIO
RAKENNE & TOIMINNOT	LAJIN ELINYMPÄRISTÖ
TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT	TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Levinneisyysalue heijastaa laajasti luontotyyppin luontaisen jakautumisen menneitä ja nykyisiä muutoksia, kun taas nykyesiintymän pinta-ala heijastaa sen pinta-alan menneitä ja nykyistä vähenemistä. Sekä levinneisyysalueen että nykypinta-alan arvioinnissa pinta-aloja verrataan ns. **suotuisaan viitearvoon** (favourable reference value, FRV) ja tulos määrittelee pitkälti, mihin suojelutasoluokkaan osatekijä sijoittuu. Arviointimatriisi ohjaa suotuisan viitearvon käyttöä (katso Liite 2). Luontotyyppin esiintymisalueen osalta viitearvoa kuvataan termillä **”suotuisa viiteala”** (favourable reference area, FRA). Yhteisesti hyväksytyt

määritelmän mukaan *suotuisa viiteala on luontotyypin kokonaispinta-ala tietyllä luonnonmaantieteellisellä alueella, jota pidetään miniminä luontotyypin pitkän aikavälin elinkyvyn varmistamiseksi. Jos luontotyypin nykyinen kattavuus ei ole riittävä pitkän aikavälin elinkelpoisuuden varmistamiseksi, FRA:n tulee sisältää tarvittavat ennallistamis- tai palauttamisalueet*¹¹. Ennallistamisasetuksen kautta FRA-käsite on nyt määritelty myös lainsäädännössä.

Luontotyyppien tilan arvioinnissa käytettävä ”rakenne ja toiminnot” kuvaa, kunkin luontotyypin tilan kannalta keskeisiä ominaispiirteitä. Luontotyypin rakenne katsotaan luontotyypin tilaa kuvaavaksi tekijäksi (esim. kuolleet puut metsässä). Lisäksi ”rakenne ja toiminnot” pitää sisällään myös luonnon abioottisia piirteitä (esim. hydrologia). Suojelutason arviointiin vaikuttaa myös luontotyypille ”tyypillisten lajit” ja niiden tila. Luontotyypin ei katsota olevan kokonaisuudessaan hyvässä tilassa, jos tyyppillisten lajien tila on huono. Luontotyypin tila arvioidaan ja raportoidaan vähimmäis- tai enimmäisalueena ”hyvässä”, ”ei-hyvässä” tai ”tuntemattomassa” tilassa. Sen lisäksi arvioidaan hyvässä tilassa olevan alan kehityssuuntaa. Tämä osatekijä on tärkeässä roolissa myös luonnon ennallistamisasetuksen artiklassa 4. **Hyvä tila** on määritelty asetuksen artiklassa 3 (Liite 3).

Kuva 5. Luontotyypin suojelutaso muodostuu neljän osatekijän suojelutasosta (ja niiden kehityssuunnista). Arviointimatriisi määrittelee, mikä tulee olemaan suojelutason kokonaisarvio näiden osatekijöiden yhteistuloksesta.

Luontotyypin tavoin lajin suojelutaso johdetaan arvioimalla erikseen neljän osatekijän tila (taulukko 1): luontainen levinneisyysalue, populaation koko, elinympäristön tila ja tulevaisuudennäkymät. Populaation tila heijastaa populaation koon menneitä ja nykyisiä muutoksia. Lajin elinympäristöstä arvioidaan tietoa sen laadusta, määrästä ja kehityssuunnasta.

Arviointityössä käytetään EU:n jäsenvaltioiden yhteisesti hyväksymää menetelmää ja arviointimatriisia suojelutason arvioimiseksi. Kunkin osatekijän suojelutaso arvioidaan erikseen arviointimatriisin avulla. Arviointimatriisin avulla osatekijöiden tulokset voidaan yhdistää ja saadaan kokonaisarvio suojelutasosta. Arviointimatriisi noudattaa ”yksi huono, kaikki huonoja” -sääntöä: jos yksi osatekijä arvioidaan huonoksi (punaiseksi), koko suojelutaso on huono. Kuvassa 5 esitetty ”liikennevalotulos” on yksi esimerkki, miten ”liikennevalot” toimivat. Arviointimatriisi ohjaa työtä eli antaa säännöt kokonaisarvion muodostamiseen (kuva 6.)

Myös raportointikaudella vaikuttavat uhat ja paineet ja tehdyt suojelutoimenpiteet ovat tärkeitä osia arvioinnissa ja ne vaikuttavat suojelutason tuloksiin. Ne myös raportoidaan.

Kaikki neljä osatekijää ovat yhtä tärkeitä arvioinnissa, mutta luontotyypin esiintymisalue ja luontotyypin tila (rakenne & toiminnot) ovat usein ratkaisevassa asemassa. Useimmiten niiden suojelutaso on oranssi tai punainen. Sen sijaan levinneisyysalue on useimmiten vihreä.

¹¹ EU-ohjedokumentti suojelutasoarviointia varten 2023 [cdr.eionet.europa.eu/help/habitats_art17/Reporting2025/Final Guidelines Art. 17 2019-2024.pdf](https://cdr.eionet.europa.eu/help/habitats_art17/Reporting2025/Final%20Guidelines%20Art.%2017%202019-2024.pdf)

Kuva 6. Suojelutason kokonaisarvion muodostuminen arviointimatriisin avulla.

Parameter	Conservation Status			
	Favourable ('green')	Unfavourable – Inadequate ('amber')	Unfavourable - Bad ('red')	<i>Unknown (insufficient information to make an assessment)</i>
Overall assessment of CS	All 'green' OR three 'green' and one 'unknown'	One or more 'amber' but no 'red'	One or more 'red'	Two or more 'unknown' combined with green or all 'unknown'

Lintudirektiivi

Lintupopulaatioiden koon ja kehityssuuntien arviointi tehdään koko maan alueelta (luonnonmaantieteellistä jakoa ei siis käytetä). Pesimälajien ja tärkeimpien talvehtivien/läpimuuttavien lajien populaatiokoko, populaatioiden lyhyen- ja pitkäajan kehityssuunnat, pesimäalueen levinneisyysalue ja lyhyen- ja pitkäajan kehityssuunnat raportoidaan lajikohtaisesti. Lisäksi raportoidaan lajikohtaisesti lajeihin kohdistuvat pääasialliset uhat ja paineet ja raportoidaan tarvittavia ja toteutuneita suojelutoimenpiteitä (vastaavasti kuten luontodirektiivin osalta). Lintudirektiivin osalta raportoidaan myös tietoa mahdollisista lajikohtaisista suojelusuunnitelmista sekä metsästettävien lajien saalistilastoista.

Jäsenmaat raportoivat lintujen osalta populaatio- ja kehityssuuntatietoja kansallisella tasolla, mutta ei varsinaista suojelutasoa, kuten luontodirektiivin lajien osalta tehdään. EEA käyttää jäsenmaiden raportoimia tietoja ja tekee arvioinnit pesimäpopulaatioiden tilasta EU-tasolla käyttäen standardisoitua menetelmää (kuva 7)¹².

Kuva 7. Luonto- ja lintudirektiivin suojelutasaarviointien vastaavuudet (Lähde: State of Nature in the EU 2020).

EU Status	Good	Poor	Bad	Unknown
Categories of EU population status of birds	Secure	'Near threatened' (close to being at high risk of extinction in the near future according to IUCN Red List criteria), 'Declining' or 'Depleted'	'Threatened' (according to IUCN Red List criteria)	Unknown
Categories of EU biogeographical conservation status of habitats and species of Community interest	Favourable	Unfavourable- inadequate	Unfavourable-bad	Unknown

¹² Röschel et al. 2020 Röschel et al., 2020, 'State of nature in the EU —Methodological paper. Methodologies under the Nature Directives reporting 2013-2018 and analysis for the State of nature 2020', ETC/BD Technical paper 2/2020 <https://www.eionet.europa.eu/etcs/etc-bd/products/etc-bd-reports/etc-bd-technical-paper-2-2020-state-of-nature-in-the-eu-methodological-paper-methodologies-under-the-nature-directives-reporting-2013-2018-and-analysis-for-the-state-of-nature-2000>

Mistä löydän aiempien vuosien raportit?

Luontodirektiivi

Ymparisto.fi-sivuilta löytyy mm. yhteenvetotaulukko Suomea koskevista tuloksista (suojelutasotulokset per osatekijä ja kokonaissuojelutaso kehityssuuntineen) ja yhden sivun esittelyt luontodirektiivin luontotyypeistä ja lajeista

- Luontotyypit: [Luontodirektiivin luontotyypit](#)
- Lajit: [Luontodirektiivin lajit](#)
-

EEA:n ylläpitämä Art 17 webtool <https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/> on hakuväline, josta löydät kaikki Suomen lähettämät raportit vuodesta 2007 lähtien (katso Member State level). Jos haluat nähdä muiden EU-maiden tuloksia, ne löytyvät myös Art 17 webtool:sta (katso EU-level).

Lintudirektiivi

EEA:n ylläpitämä Art 12 webtool <https://nature-art12.eionet.europa.eu/article12/> on hakuväline, jonka avulla löydät kaikki Suomen raportit vuodesta 2012 lähtien (katso Member State level). Täältä löytyvät myös muiden EU-maiden raportit (katso EU-level).

Muita tietolähteitä:

EEA dashboards (valmiita tilastoja vuoden 2019 raportointituloksista):

- luontotyypit ja muut lajit kuin linnut: <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/maps-and-charts/conservation-status-and-trends-article-17-national-summary-dashboards-archived>
- linnut <https://www.eea.europa.eu/en/topics/at-a-glance/nature/state-of-nature-in-europe-a-health-check/explore-nature-reporting-data/national-summary-dashboards-birds-directive-art.12>

State of Nature in the EU 2020: <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/state-of-nature-in-the-eu-2020>

Liite 1 Suojelutasoarviointiin liittyviä määritelmiä

Luontodirektiivi

Tähän on merkitty harmaalla ne kohdat luontodirektiivin mukaisesta suotuisan suojelutason määritelmästä, jotka viittaavat suojelutasoarvioinnin neljään osatekijään.

Suotuisa suojelutaso luontotyypille (luontodirektiivin artikla 1(e):

Luontotyyppin "suojelun taso" katsotaan "suotuisaksi" jos:

- sen luontainen levinneisyys sekä alueet, joilla sitä esiintyy tällä alueella ovat vakaita tai laajenemassa ja
- erityinen rakenne ja erityiset toiminnot, jotka ovat tarpeen sen säilyttämiseksi pitkällä aikavälillä, ovat olemassa ja säilyvät todennäköisesti ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa ja
- alueelle luonteenomaisten lajien [EN-versiossa 'typical species] suojelun taso on suotuisa i kohdassa tarkoitettulla tavalla;

Ennallistamisasetus

Tähän on merkitty harmaalla ne kohdat, miten suojelutasoarvioinnissa käytetyt termit rakenne & toiminnot, hyvä tila, suotuisa viiteala ja tyyppilliset lajit ovat mukana myös ennallistamisasetuksessa.

Ennallistaminen (restoration) (ennallistamisasetus artikla 3(3):

"ennallistamisella" prosessia, jossa aktiivisesti tai passiivisesti tuetaan ekosysteemin elpymistä sen rakenteen ja toimintojen parantamiseksi tavoitteena biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien häiriönsietokyvyn säilyttäminen tai lisääminen, joka tapahtuu parantamalla luontotyyppiä esiintymän tila hyväksi, palauttamalla sen suotuisa viiteala ja tekemällä riittävät laadulliset ja määrälliset parannukset lajin elinympäristössä 4 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan ja 5 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan mukaisesti sekä saavuttamalla ja täyttämällä 8–12 artiklan mukaiset tavoitteet ja velvoitteet, mukaan lukien tyydyttävien tasojen saavuttaminen 8–12 artiklassa tarkoitettujen indikaattoreiden osalta biodiversiteetin ja ekosysteemien häiriönsietokyvyn säilyttämiseksi tai parantamiseksi;

Hyvä tila (good condition)(ennallistamisasetus artikla 3(4):

"hyvällä tilalla" luontotyyppiä esiintymää [EN-versiossa 'a state'], jossa luontotyyppin keskeiset ominaisuudet, erityisesti sen rakenne ja toiminnot ja luonteenomaiset lajit tai luonteenomainen [EN-versiossa 'typical species'] lajikoostumus heijastavat korkeatasoista ekologista eheyttä, vakautta ja häiriönsietokykyä, jotka ovat tarpeen ekosysteemin pitkän aikavälin säilymisen varmistamiseksi, ja näin edistävät luontotyyppin suotuisan suojelun tason saavuttamista tai säilyttämistä, kun asianomainen luontotyyppi on luetteloitu direktiivin 92/43/ETY liitteeseen I, ja meriekosysteemeissä edistävät ympäristön hyvän tilan saavuttamista tai säilyttämistä;

Suotuisa viitela (favourable reference area, FRA)(ennallistamisasetuksen artikla 3(8):

"suotuisalla viitealalla" luontotyyppin sellaista kokonaispinta-alaa kansallisella tasolla tietyllä luonnonmaantieteellisellä alueella tai merialueella, joka katsotaan välttämättömäksi vähimmäismääräksi luontotyyppin ja sen luonteenomaisten lajien tai luonteenomaisen [EN-versiossa 'typical species'] lajikoostumuksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden ja sen luontaisen levinneisyysalueen kaikkien merkittävien ekologisten vaihtelujen varmistamiseksi ja joka koostuu luontotyyppin nykyisestä pinta-alasta ja, jos kyseinen alue ei ole kyseiselle luontotyyppille pitkän aikavälin elinkelpoisuuden ja sille luonteenomaisten lajien tai luonteenomaisen lajikoostumuksen kannalta riittävä, luontotyyppin palauttamiseen tarvittavasta lisäpinta-alasta; jos luontotyyppi on mainittu direktiivin 92/43/ETY liitteessä I, tällainen palauttaminen edistää luontotyyppin suotuisan suojelun tason saavuttamista ja meriekosysteemeissä tällainen palauttaminen edistää ympäristön hyvän tilan saavuttamista tai säilyttämistä

Liite 2 Luontotyyppien suojelutasoarvioinnissa käytettävä arviointimatriisi¹³. Taulukkoon on merkitty kohdat, mistä löytyvät viittaukset suotuisaan viitealaan (FRA) ja hyvään tilaan (good condition).

PART E - ASSESSING CONSERVATION STATUS OF A HABITAT TYPE

General evaluation matrix (per biogeographical/marine region within a MS)

Parameter	Conservation Status			
	Favourable ('green')	Unfavourable – Inadequate ('amber')	Unfavourable - Bad ('red')	Unknown (insufficient information to make an assessment)
Range (within the biogeographical/marine region concerned)	Stable (loss and expansion in balance) or increasing <u>AND</u> not smaller than the 'favourable reference range'	Any other combination	Large decrease: Equivalent to a loss of more than 1% per year within period specified by MS <u>OR</u> More than 10% below 'favourable reference range'	No or insufficient reliable information available
Area covered by habitat type within range²	Stable (loss and expansion in balance) or increasing <u>AND</u> not smaller than the 'favourable reference area' <u>AND</u> without significant changes in distribution pattern within range (if data available)	Any other combination	Large decrease in surface area: Equivalent to a loss of more than 1% per year (indicative value MS may deviate from if duly justified) within period specified by MS <u>OR</u> With major losses in distribution pattern within range <u>OR</u> More than 10% below 'favourable reference area'	No or insufficient reliable information available
Specific structure and functions (including typical species³)	Structures and functions (including typical species) in good condition and no significant deteriorations / pressures	Any other combination	More than 25% of the area is unfavourable as regards its specific structures and functions (including typical species) ⁴	No or insufficient reliable information available
Future prospects (as regards range, area covered and specific structures and functions)	The habitats prospects for its future are excellent / good, no significant impact from threats expected; long-term viability assured	Any other combination	The habitats prospects are bad, severe impact from threats expected; long-term viability not assured.	No or insufficient reliable information available

Parameter	Conservation Status			
	Favourable ('green')	Unfavourable – Inadequate ('amber')	Unfavourable - Bad ('red')	Unknown (insufficient information to make an assessment)
Overall assessment of CS	All 'green' <u>OR</u> three 'green' and one 'unknown'	One or more 'amber' but no 'red'	One or more 'red'	Two or more 'unknown' combined with green or all 'unknown'

FRA

Hyvä tila

² There may be situations where the habitat area has decreased as a result of management measures to restore another Annex I habitat or habitat of an Annex II species. The habitat could still be considered to be at 'Favourable Conservation Status' but in such cases give details in the Complementary Information section ('Other relevant information') of Part D

³ See definition of typical species in the Explanatory Notes and Guidelines

⁴ E.g. by discontinuation of former management, or is under pressure from significant adverse influences, e.g. critical loads of pollution exceeded

¹³ cdr.eionet.europa.eu/help/habitats_art17/Reporting2025/Art.17_report_format_2019-2024.pdf/